

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félfévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és lap tulajdonos:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Bástya-utca 9.
Kiadóhivatal: Számmer Imre könyvnyomdája.

A szájkosárlövény.

Székesfejérvár, április 29.

(B—lk.) Mi, kik a Szél-kabinet megalakulásával némi aggodalommal tekintettük az örömmámort melyben széles e haza uszott, mi kik a „jog, igazság és törvény“ hangzatos jelszavaiban mintegy bódító tömjént látunk a felébredt katolikus öntudat álomba ringatására: vigasztalódhatunk, mert sejtelmünk nem csal. Csak a kocsivezető lett más, a kocsi most is azokat a régi szerszámokat hurcolják, a melyek a katolikus lelkek megfélemlítésére, sértegetésére valának irányozva. A liberalizmus nem tagadhatja meg önmagát. A mit megkezdett, vaslogikával folytatja tovább. Meghozta a polgári házasságról, a telekezet-nélküliségről szóló törvényeket s most csupán csak annyit akarnak elérni, hogy a papok ezeknek a jogsértő törvényeknek eltörlését esetleg a szószékről is ne követelhesék, más szóval szájkosarat akarnak ránk rakni.

Hiszzen az a tág keretben megalkotott törvény mi más a liberalizmus kezében, minthogy mindenki, a kinek a miniszter hatalmat adott rá, bekezdhesen a katolikus papba, hogy a törvény erejével a bátor-szivűeket, a megalkuvást ismerni nem akarókat tönkretelhesék, esetleg börtönbe

hurczoltassák. Azt hiszik ezek az urak bizonyára, hogy a katolikus papok gyávák. Azt hiszik, hogy majd térdet, és fejet fog-nak hajtani a mindenható állam szatellesei előtt. Tévednek! Nem olyan szellem szorult a mostani fiatal papságba, nem olyan körülmények között neveltettek, hogy a kancsuka előttük félemlítő hatásu lehetne. Meg lehetnek győződve és meg is fogják látni, hogy egy katolikus pap, ha az Istene vagy az állam akarata között kell választania, gondolkodás nélkül az első előtt és legjobb lelkiismerete előtt fog meghajolni.

Nem hallottak azok az urak még semmit a német katolikus papokról? Csak pár évtizede, hogy, érseket és püspököket hurczoltak Németországban a börtön falai közé s a papok százai és százai követték őket a bilincsekben. A püspöki megyék nagyrészt papok nélkül szűkölködtek, mert a börtönökben jórészt csak papoknak került hely. De mi történt ez után? A nagy, hatalmas Bismarck ez a hatalmas fej, mely csak az Isten előtt akart meghajolni, kénytelen volt végre is a német katolikus papság előtt is megadni magát? És a parázsverü magyar papokat mégis megakarják rémíteni?...

Hát ezt el nem érik soha! Lesznek majd gyávák, azt tudjuk, a kik csuszni és

mászni fognak, de a nagy rész, a fiatalabb generáció büszke lesz lánczaira.

Az a láncz vasból lesz; a vasból pedig kovácsolni lehet, ha kell kardot, ha kell keresztet. S ez a marttyrok bilincseiből kovácsolt kereszt az ál-liberalizmus ellen indított hadjárat élén fog tündökölni.

Ne gondolják, hogy keresni fogjuk a börtönt! Nem! De ha kell, az előtt is meg fog hajolni fejünk. De csak az előtt és nem más előtt.

Hazánkért mindig fogunk dolgozni. Beszélünk a szószékről, ha kell a szocializmus, ha kell az anarchizmus ellen, de emellett olyan olajat, balszámot hintünk az elégedetlenek seibeire onnan a szószékről, a mely hűsíteni és gyógyítani fog, mert a szószék kimondhatatlan nagy hatalom. De a katolikus papnak a szíve gyökerébe ojtott meggyőződése az is, hogy csak akkor tiszteli az államot, csak akkor szolgál neki, ha az vallása, Istene törvényeit tekinti első-sorban: s ha az Isten és állam törvényei összeütköznek, az Isten az első mindenek előtt. Fejérmegye adott pap marttyrokat 48-ban s a kik életükkel és szabadságukkal fizettek hazaszeretetükért. Az öreg König kanonok haláláig íróasztalán őrizte azt a bilincset, melyet 48-ban hazájátért csörgetett, mint életének egyik legkedvesebb emlékét s a rózsafüzérrel együtt koporsó-

Magyar anekdotakincs.*

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcaja. —

Ezer esztendő humorja, jókedve, vidámsága mosolyog ránk abból a hatalmas gyűjteményből, amelyet Tóth Béla állított össze, s amely most jelenik meg Singer és Wolfnerék kiadásában. Nem valami közönséges adomátár ez, amelyent olcsó tákolmányokban ponyván árulnak: uri magyar izlés gyűjtötte egybe a nagy vállalatba, amely mintegy 120 nyomtatott ivre terjed, körülbelül nyolcezszáz képpel.

A magyar anekdotakincsben együtt van mind az a tömérdek tréfa, adoma, szikrázó ötlet, jóízű történet, csattanós, velős epizód, amit a magyarság ezer hosszú esztendőn át jókedvében, pipaszó mellett, borközi hangu atban vagy csaták hevében magából teremtett. Azt lehetne mondani, hogy ez a magyarság története vidám képekben, s így nagyon fontos tudományos munka. De olyan tudomány van benne, amely egy ritka erénnyel ékes: meg-

kacagtat minket, fölvidít, mosolyra késztet. Anekdotázó nép vagyunk, mondja maga a szerző, „minden ötletünk, minden vidámságunk és bölcsességünk el van raktárolva ezekben a rövid, velős, csattanós történetekbe.“ Aki azokat így finom izléssel megválogatva összegyűjtötte, az a magyar nép bölcsességének és humorjának lexikonját írta meg. Minő bőséges anyag kínálkozott Tóth Bélának Árpádtól Beüthy Aldsig! Minő szemzenszedett sorozata olyan ötleteknek, tréfáknak, kurta históriáknak, amelyek jobban jellemzik a magyar embert a legtudósabb néprajznál vagy történelemnél!

Az anekdotakincs megérdemli a kincs nevet. Vele is úgy voltunk eddig, mint egyéb kincseinkkel. Sejtettük, hogy megvan valahol, de nem akadt senki, aki díszesen egybegyűjtötte volna. Tóth Béla tehát olyan munkát végzett, amelyre eddig nem volt eset irodalmunkban. Okosan, finom érzékkel válogatta meg anekdotáit: mind kiténő, mind jellemző, valamennyinek van erős, gondolatra készítő magva, a legtöbbje jóízű mosolyt csal az ajkunkra. De igen bölcsen kivetett belőle minden trágárságot, kétértelmű sikamlósságot, vastag elemet. Csak ilyen

okos megválogatás által lett igazán kincsesé ez a temérdek füzet.

A sirva vigadó magyarnak kedélyvilága nyílik meg előttünk, s míg a sok tréfán és mulatságos epizódon elmosolyodunk, megizleljük egyben a magyar zamatosságát, a magától támadt, mesterségesen nem komponálható anekdota szeszét s felidülünk tőle, mert az élet verőfényes oldalát pillantjuk meg hirtelenül a rideg hétköznapi életfolyás közepette. Lelki patika ez a négy kötet, nem szabad hiányzania semmi magyar könyves asztalról.

Tóth Bélát ezért az új munkáért a régi dicséret illeti. Nagy feladatnak járt végére: ezer év anekdotáját összegyűjteni, megrostálni, szép művészi formába öltöztetni. Épp oly elismerésben fogja részesíteni minden olvasó a festőművészt, Múchbeck Károlyt, aki ezt a nagy munkát kiválóan sikerült és k. b. 800 nagyon jellemző képpel díszítette. Továbbá a kiadót, a ki finom, izléses kiállításban s mégis olcsó áron adja ki a munkát. Akiadók, hogy mindenkire hozzáférhetővé tegyék a Magyar Anekdotakincset, 25 kros füzetekben is kibocsájtják, melyek minden hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

* Gyűjtötte Tóth Béla. Öt kötet. Ára füze 12 frt. Díszkötésben 16 frt. — Megrendelhető 1 frtos havi részletekben való törlesztésre is. — Kiadja Singer és Wolfner Budapest.

Rendkívüli olcsó árakért szerezheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szövötteket és mosó kelméket, általánosan elismert jó hírnevű gyárosok készítetté vasznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle czikket. „Deléni gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

Mai lapunk 8 oldal.

jában magával vitte a sirba; kerül még innen több is, hozzá hasonló. Most pedig őszintén köszönjük a liberalizmúsnak, hogy a katolikus örökdarabot, amelyet az ígéretek bódító tömjén-füstje pillanatra mámorba ringatott, megint fölébresztette. Fejünk tisztá, lelkünk nyugodt s szívünk elég erős ahhoz, hogy ujult erővel folytassuk a küzdelmet néptünk jóvoltáért, hazánk boldogulásáért, de első sorban hitünkért, a keresztért!

— A tanárok és tanítók nyugdíja. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az orsz. tanítói és telekezesi orsz. tanári nyugdíj-törvények végrehajtása céljából szervezett bizottságba dr. Gömörösi Oszkár miniszteri tanácsost elnökül, Klauzál Gábor keb. miniszteri osztálytanácsost előadónul, Gabrovitz Ede pénzügyminiszteri osztálytanácsost, mint a pénzügyminiszterium bizottsági képviselőjét és Karny Ferencz keb. számtanácsost bizottsági tagokul újabb egy év tartamára, f. évi május hó 1-től kezdődő hatálylyal kinevezte. Ugyancsak f. évi május 1-től kezdődő hatálylyal újabb év tartamára bizottsági tagokul kinevezte ezen bizottságnak a felekezeti orsz. tanári nyugdíjtörvény végrehajtása céljából tartandó üléseire: Vámosy Mihály ev. ref. főgymnáziumi nyug. igazgatót, az orsz. tanítói nyugdíjtörvény végrehajtása céljából tartandó üléseire pedig: Somlyai Józsefet, a székesfővárosi Mayer-féle fiárvaház igazgatóját. A bizottság állandó jegyzője dr. Máky Béla keb. miniszteri titkár.

A kanzelparagrafus.

A meggyőző igazságot, megdönthetetlen érvek egész özönével támogatták szavaikat azok a néppárti képviselők, akik a kuria bíraskodás törvényjavaslatának tegnap előtti, s tegnapi

Szerző, művész és kiadó finom együttműködésének köszönhető, hogy ez a par excellence magyar családi könyv ily választékos formában és értékes, lelket tápláló és vidító tartalommal jelent meg.

A sok száz anekdotáról lehetetlen egy tárcza keretében közelebbi ismertetést írni. Inkább kiválogatunk néhányat a gazdag gyűjteményből és bemutatjuk olvasóinknak: következzessenek róluk a többire. Mutatóba izleltől álljon itt ez a néhány, alább következő:

Albrecht kir. herceg és a kún ember.

Albrecht kir. herceg vonatot várt a karczagi állomáson. Az állomás kerítésén, kívülről egy barna arcú kún könyökölt be, szájában a makrapipa, fejében a kis zsiros pörge kalap, és nézegeti a fényes katona urakat.

Egyszer csak oda lép hozzá Albrecht kir. herceg és így szólítja meg:

— Hány ember megvan a faluban?

A kún a legnagyobb flegmával felel:

— Megvan az mind, nem vészett el egy se.

— Azt kérdelem, hány lakosa van a falunak?

— Nem falu ez, hanem város, felel a kún rendületlenül.

— Hát hányan laknak a városban? Nem érti?

— Mit tudom én! Nem vagyok én pap.

Mire Albrecht kir. herceg türelmetlenül:

— Maga tán nem is tudja, hogy kivel beszél? Én Albrecht főherceg vagyok.

tárgyalása alkalmával a képviselőházban föl-szóltak. Természetes, hogy a figyelemre méltó beszédek a javaslatnak ama ránc katolikusokra néve sérelmes s lealacsonyító pontja ellen intézettek, amely kanzelparagrafus név alatt kísért az országban.

A javaslat tárgyalásának első napján Molnár János prelátus a néppárt elnöke beszéde vezette le a vitát. Figyelemmel halgatták minden oldalon, s valóban rá is szolgált erre a figyelemre. Két óra hosszat beszélt érveket érvekre halmozva a szószék paragrafus ellen, amelynek elfogadását a legnagyobb iparságtalanságnak bélyegzte a katolikus egyház és annak szolgálói szemben.

Az a sorsa, úgy mond, a néppártnak, hogy soha se örülhessen valamely törvényjavaslatnak bármily idvös dolgokat tartalmazzon is az, mert többnyire olyas valami is van benne mely sebet ejt rajtunk katolikusokon. Így vagyunk a kuriai bíraskodás javaslatával is. Mindenki aki a választások tisztaságát és a szerzett mandátumokat korrektségét szíven hordja, már régóta sóvárgott oly törvény után, amely mindezt biztosítja. S ime, most itt fekszik előttünk egy ily törvényjavaslat és mi azt mégsem fogadjuk el egészében, még sem örülhetünk neki teljes mértékben, mert vannak benne olyan részek, a melyek részint ellenkeznek a katolikus egyház elveivel, részint a mi aggodalmainkat keltik fel. Ez utóbbi rész, t. i. amely aggodalmainkat felkelti, a 3. §. 8-ik pontjának utolsó előtti alineaja, mely ekként hangzik: Megsemmisítendő a választás akkor, ha a képviselő „a tulajdon, vagy a házasság jogintézménye ellen isgatott.”

Mivel tudvalevőleg a néppárt programjának egyik legsarkalatosabb pontja az, hogy a polgári házasság ellen szóval, írásban, népgyűlésekkel, tehát minden törvényes, megengedett eszközzel harcoljon és annak eltörlésére törekedjék, az a kérdés vajjon, midőn a néppárt mindezt cselekszi, vét-e a házasság jogintézménye

Mire a kún szemire huzza a kalapot és így felel:

— Mán én arrul se tehetek.

Rut dolog a háboru.

Hogy milyen rut dolog a háboru, kézzel foghatóan bizonyította be 1780-ban az eperjesi minorita atyáknak egy Valentin nevű huszárkap-lár. A pátterek miután jól tartották a káplárt étellel, itallal, azt kívánták a bortól hevült katonától, hogy mutassa meg nekik színről-színre, milyen volt a porosz háboru? A káplár minden szentre kérte a páttereket, hogy ezt ne kívánják tőle, mert rut dolog a háboru. De mikor a kíváncsi pátterek csak annál jobban un-szólták, felkötötte kardját, fejébe tette csákóját, aztán kardot rántva, eleinte lassan vagdalkozni kezdett a mohón váró minoriták felé: *Holblinks, Holbrechts, rechtzumkerdaj, hajnarum, fajer sapperment!* Majd szörnyű sebesen hadonázott minden felé: *potzhundert, tausend milliond, ke diablo, elkora, alkora, elumi, kosthumi, avendo veduttó, viandra bella la person, battalions kare, strela jasna, okuan, parajhuvana, tüses, linczos!* és nem csak derekasan elkardlapozta a minoritákat hanem össze tört minden poharat, kanocsót, ablakot is. Mikor a minoriták panaszt tettek az ezredesnél, az ezredes kijelentette, hogy a káplár nem bűnös, mert a háborut színről-színre, a mint a pátterek kívánták, nem mutathatta meg másképpen.

(Szirmay Antal, *Hungaria in Parabolis.*

A dőlő betűs szavak a deák eredetiben is így.)

ellen vagy nem, mert tertium non datur. Azt mondják némelyek, hogy igen és szofizmával így okoskodnak: mivel ez idő szerint Magyar-országon csak egyetlenegy érvényes házasság létezik az állam törvénye előtt, és az a polgári házasság; mivel tehát a házasságnak csak egy jogintézménye van Magyarországon, és ez ismét a polgári házasság, aki ezt támadja, aki ez ellen agitál, az a házasságnak jogintézménye ellen agitál. Ha ez áll, akkor az is áll, hogy Magyarországon 1895. október elsejének omni-nózus napjáiig csak egyetlenegy jogintézménye volt a házasságnak, és az a vallási házasság volt. Már pedig midőn ezen akkor egyedül érvényes házasság t. i. az egyházi házasság ellen, nemcsak szóban és írásban, hanem egyesek még a hithű főrendek leköpködésével is izgattak, sem az államügyész, sem senki más ezek közül perbe nem fogott, fényes bizonyítékul annak, hogy aki a polgári házasság ellen agitál, nem a házasság jogintézménye ellen agitál, mint pl. az aki „a szabad szerelmet” proklamálja, hanem csak a házasság formáját akarja megváltoztatni amit sehol a büntető törvénykönyv nem büntet.

Több világosságot kívánunk ezen alineaál vagy pedig egy novellárist a büntetőködex 172-ik szakaszára vonatkozólag, hogy egész világossá tétessék, hogy aki a polgári házasság ellen agitál, törvényes eszközökkel harcol, az nem a házasság jogintézményét támadja meg, hanem csak a házasság formájának megváltoztatására törekszik, a mi pedig nem büntetendő cselekmény.

A javaslat legsérelmesebb részét Molnár prelátus az ugynevezett kanzelparagrafusban látja, mert az ellenkezik az egyház jogaival, éppen ezért a néppárt ellen is fog szavazni, a javaslatnak, ha abban változtatások nem történnek. Beszéde további során érdekesen ismertette szülő a kanzelparagrafus eredetét mely a keresztyénység első éveire esik. Majd így folytatta:

Nálunk is volt már egyszer Kanzelparag-

A Kemény Zsigmond szivarai.

Falk Miksa egyszer Kemény Zsigmondhoz ment, hogy elkísérje valami gyűlésre. Indulás előtt a báró egy pillantást vetett íróasztalára, melyen egy néhány szivar hevert. Aztán belenyúlt a zsebébe, kivette szivartárczáját s a bennlevő havannákat oda rákta az asztalra a többihez.

Falk nem értette, hogy az erős dohányos Kemény szivar nélkül indul utnak.

— Ennek az a nyitja, magyarázta a báró, hogy inasom az én szivarjaimat szivja, de ha csak három-négy marad az asztalon, a szegény ember szenirozsa magát — nem mer elvenni belőle.

És aztán utközben látta el magát szivarral a jószívű nagy ember.

A szerző.

Tóth Kálmán A Király házasodik vigjátékát adták először, 1863 telén a Nemzeti Színházban. A költő estefelé barátaival előre áldomást ivott lakásán a darab sikerére. Hét óra tájt aztán jó kedvvel indultak a színházba. A lépcsőn lefelé haladó társaságnak Tóth Kálmán régi hű inasa, Pista világított a nagy karos gyertyatartóval.

— No Pista, nevetett a költő és egy bankót vett elő zsebéből, gyere el ma te is a színházba, aztán ha hívnak engem, hát majd kiabály te is.

Az első felvonás után tetszés zajával volt teli a színház. „Szerző! szerző! Tóth Kálmán!”

rafus t. képviselőház és pedig épp 50 esztendővel ezeltől — most üljük a félszázados jubileumát. Csak két fejezetet olvasok fel belőle: 1848. július 12-én — Haynau és Jellasics korában. — alig pár óra alatt a haditörvényszék együtt ült és Mansbarthot, a 27 éves csáberényi plébánost bekisérték és kihallgatták. A vádlók szintén ott voltak a szobában és szemébe mondták, hogy az uralkodó ház letételét hirdette és a császári katonaság ellen izgatott. Hasztalan volt azon montsége, hogy a magyar kormány hirdette ki a függetlenségi nyilatkozatot, t. i. a templomban. Az ítélet gyorsan meghozatott. Alig fél óra alatt megtörtént minden. Az ítéletet német nyelven olvasták fel előtte, melyből a plébános csak ezen fatális szavakat értette: Durch Pulver und Blei! mivel azt erősen hangsúlyozta a hadbíró. Csak néhány perc engedetett neki, miáltal a szent-ékeket áhitatosan fölvette s egész rezignációval végrendeletét megírta, melyet a jelen volt császári katonatisztek hitelesítettek. Az ítélet azután végrehajtatott a lelkészak kertje végében. Három dördület és a lelképásztor holtan omlott a rideg porba. A második fejezet ekként hangzik: 1849. szeptember 4-én délután 4 órákor szokatlan órában Streith és káplánja a haditörvényszék elé lettek idézve ítélet-kihirdetésre. Beszólította őket a porkoláb. Az ajtó nyitva maradt, s teljes haditörvényszék előtt álltak. Az auditor felolvasta az ítéletet mely így hangzott: Streith Miklós boglári plébános és König Mór káplán, miután saját beismerésük s összevágó tanuvalomások által meggyőződtek, hogy a debreceni konventnek ápril 14-iki hazáruól nyilatkozatát a templomban nyilvánosan felolvasták és megmagyarázták, s a népet fegyveres felkészésre buzdították: a haditörvényszék által kötélt általi halálra ítéltettek. Ezen ítélet a főparancsnok által a törvény útján megerősített, azonban kegyelem útján oda módosított, hogy Streith Miklós golyó által végeztessék ki, König Mór pedig, tekintve fiatal korát,

hallatszott a teli ház minden zugából. De egy stentori hang, fent a kecskeméti páholyban, győzedelmeskedett a többi ezer torkon; azt kiáltotta:

— Tekintetes ur! Tekintetes ur!

A löwenbund.

A középkori német löwenbundnak volt egy paródiája 1848-ban Erdélyben a szászoknál. Egnéhány száz szebeni, medgyesi és szilindeki szász ifjú löwenbund néven föllegyerkezve, az osztrák hadsereg és oláh lázadók mellett a magyarok ellen harczra kelt. Az első csatában azonban már vad futásnak iramodtak. A magyar huszárok egnéhányat elfogtak közülök és Bem elé vitték, közöttük vezérüket — egy üles termetű szász ifjat — is, ki annyira meg volt ijedve, hogy hangosan sirni kezdett.

Bem így vigasztalta:

— Weinye nyicht, Löwe, weinye nicht, geh zu Haus es geschiecht dir nyich.

Deák Ferencz prészháza.

Mikor már Schmerling és miniszter társai is érezték, hogy politikájok a csőd szélén van, Deák Ferencztől megkérdezte egy bécsi német jó ismerőse és tisztelője: Meddig tarthat még ez az állapot?

— Messziről kell kezdenem, hogy erre a kérdésre válaszolhassak. — Volt nekem valami birtokom, azon egy domb és a dombon egy régi prészház; vén rozoga épület; dűledezett,

vagyonvesztésre és 15 évi várfogságra vasban ítéltessék. Streithon az ítélet szeptember 5-én reggel 5 órákor fog végrehajtani. És végre is hajtatott, t. képviselőház, mert hát akkor ilyen dördületesen hangzott a Kanzelparagraf.

Számos nyomós argumentummal mutatja ki ezután szóló a sérelmes pont igazságtalan voltát s festi a következményeket, amelyek a Kanzelparagrafus nyomában járnak s végül így fejezi be szavait:

Ne is véljék, t. képviselő urak, hogy elérnek ezzel valamit és legkevésbé fogják elérni azt, a mire czéloznak. Alios iam vidimus nos ventos! más viharokat láttunk és éltünk mi már keresztül! Megküzdöttünk mi már tigrisekkel, oroszánokkal, nyaktillókkal fondorlatokkal és más mindenféle okkal-fokkal. A börtön és bírság csak növeli a mi harci kedvünket és annál szorosabban, annál erősebben csatolja hozzánk hiveinket. Ha ezt kívánják elérni a t. képviselő urak, akkor csak szavazzák meg ezeket az infenziv szakaszokat. És ha ezt komolyan meg akarják cselekedni, akkor kérem sziveskedjenek tőlem egy tanácsot elfogadni, smelylyel ime beferezem beszédemet. Ne vesződjenek tudniillik annyi sok paragrafussal, mint amennyit ellenünk már hoztak, vagy hozandának, hanem tessék a törvényben iktatni egyetlenegy paragrafust, mely így szóljon: „Magyarországon, ezentul, a katolikus egyházban államkormánytanit, itél és büntet, punktum“. Ez lesz azután az igazi pacifikáció, az a sokat hánytorgatott békéltetés.

A képviselőház tegnapi ülésén folytatták s be is fejezték a törvényjavaslat általános tárgyalását, amikor Kálmán Károly mondott fulmináns beszédet a szószek paragrafus ellen. A nála ismert hévvel s lelkesedéssel szált sikra jogaink az egyház joga mellett s kiméletlenül ostorozta a Kanzelparagrafusban rejlő sértő törekvést, mely az egyház s a papság méltósága ellen irányul.

Általában igen siralmas állapotban lévő. Mivel a birtokot elakartam adni, az új prészház költéséit pedig szerettem volna megakarítani, hát fölkertem egy építőmestert, hogy vizsgálja meg a prészházat: össze lehet-e valamelyert tatarozni és ha igen: hát meddig bírhatja ki? Az építőmester megvizsgálta a dolgot és a mikor aztán kérdezősködtem felőle, azt mondotta: „Hát összetatarozni össze lehet, és egy, két vagy talán három esztendőig ki is bírhatja; de viharok nem szabad érnie.

A Schmerlingék prészházát 1866-ban aztán el is érte a vihar.

Báró Eötvös József és az angol.

Báró Eötvös József 1836—37-ben bejárta Franciaországot és Angliát. Mikor Londonból visszatért a kontinensre, a Dover és Calais között a Manche-csatornát (Pas-de Calais) járó gőzhajón egy angol utas előtt magasztalta Franciaországot.

— *La France est sublime!* (Franciaország fonséges!) kiáltott lelkesen.

— *Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas!* (A fonségestől a neveltségesig csak egy lépés!) vágott vissza az angol élesen.

— *Le pas-de-Calais, monsieur*, szolt nyom-ban Eötvös, magyar létere kitünő szójátékot csinálva a *pas* (lépés) s a *Pas-de-Calais* (a Franciaországot és Angolországot elválasztó Manche-csatorna) szóból.

Az angol erre, a hagyomány szerint, tüstént párbajra hívta Eötvöst, ki meg is verekedett vele. Ez azonban mendemonda. Csak a szójáték valóság.

Báró Eötvös Lóránd elbeszélése.

Egy gondolat.

Szépen nyilatkozik a kegyelet mennyibe költözött királyaszonnyunk iránt az emlékére emelendő „Örökimadás“ templomra szánt adományokban.

Ha az intező körök velem egy gondolatban volnának s azt megtestesíteni jónak látják; három nemes erényt hirdetne ország-világnak és a Felséges Ur fennkölt szavainak, melyek a nemzet szívében mindenha élni fognak: „Amint Én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, úgy népeim há-lája és tisztelete maradandó emléket emel Neki minden időkre — legmagasztosabb apotheosisse lenne.

E szerint az „Örökimadás“ temploma terén három szoboralak közül egy, jelképezné Boldog asszony anyánkat mint hazánk véd-nőket, kised Jézussal a karján; ki megkoszo-ruzza a másik szoboralakban (balján) a meg-dicsőült Erzsébet szellemét; míg jobbán a harmadik alakban Felséges királyunk szt. István példájára tórdelő helyzetben égi védel-mébe ajánlja koronájával edes hazánkat.

A három nemes erény ezen apotheosisse nem-e lenne méltó kifejezése a magyarok ha-gyományos tisztelőtének a bold. Szűz iránt, a hitvesi szeretet örök kötelekének, ugyazintén az árván hagyott magyar nemzet feledhetlen királynéjuk iránt mindenkor téplált viszont-szeretetének?

Milleniumi emlékeknek sem volna késő, pót-lásul annak a nagy hibának, hogy hazánk Védasszonyának a hivatalos világ semmi ma-radandó hálaemléket nem emelt; róla egészen megfeledkezett. Pedig hazánk ezeréves viszon-tagságos multjában az Ő oltalmazó szellemének sokat köszönhet. Őrző anyala volt a multban, legyen Patronája és reménycsillaga a jövő-ben is.

Azt hiszem, egy ilyen emlékek diszelegni a legillőbb és méltóbb volna a votiv jellegű „Örökimadás“ temploma terén.

Gondolat szíli a tettet; nemes gondolat, nemes tettet. A jóvő megmutatja.

Dunaparti.

UJDONSÁGOK.

— **Májusi ájtatosság.** Az illatos virá-gok, a zöld liget, az erdő kellemes csend-jében a fülemile felhangzó csattogása, a mezőn a pacírta felvidító dalolása arra ösztönzi a halhatatlan lélekkel bíró embert, hogy a földi salaktól megtisztult lelkével emelkedjék fel Istenhez, a szép természet bölcs és jószágos Aikotójához s a legtisz-tább szeretettel egyesüljön vele. Erre szol-gál a májusi ájtatosság is, melyet a kath. egyház anyai gondoskodása hozott be, a mely ájtatosság rövid idő alatt mindenütt elterjedt s közkedveltségnek örvend. Vala-mint a buzgó katolikus vasár és ünne-pnapokon magát egészen Isten imádásának és dicsőítésének adja át, a szolgai mun-káktól tartózkodik, a bünalkalmat kerüli: úgy kell, hogy sz. Mária jámbor tisztelője is e hónapban magát egészen a három személyű egy Isten dicsőítésére, minden gondolatát, szavát s cselekedetét a boldog-ságos Szűznek, Isten anyjának szentelje, példáját és erényeit kövesse. Mária havá-nak minden napja a menyország király-nőjének fogadó napja; ezen napok alatt

különösen hajlandó vigaszt adni a szomorúaknak, erőt a csüggedezőknek, világosságot a tévelygőknek, segílyt a szegény és betegeknek, kietartást az igazaknak s bünbocsánatot kieszközölni a bünösöknek, hogy mindazokon segítve legyen kik menedéküket nála keresik. Ha valamikor ugy a magyarországi katholicizmus jelenlegi szomorú vergődésében, az azt érdeklő fontos ügyek jobb irányba fordulását a nagyhatalmu Szüzet a magyarok nagyszonyát mindjárt e szép hónap kezdetén kérjük s napról-napra fokozottabb mérvben esedezünk:

„Boldogszony anyánk, régi nagy Pátronánk,
Nagy inségben levén így szólít meg hazánk:
Magyarországról, romlott hazánkról
Ne felejtezzél el szegény magyarokról!”

A *szent-Ferencz-rendüek* templomában a májusi ájtatosság a következő sorrendben fog megtartani. Ápril 30-án este 6 órakor bevezető sz. beszéd. Május 1-én reggel 8 órakor csendes sz. mise. Május hó minden napján reggel 8 órakor sz. mise, este 6 órakor pedig sz. beszéd, melyet *kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap a szent-Ferencz-rendü atyák* a többi napokon pedig a vidéki s helybeli világi papok fognak tartani.

— A pápai konzisztorium. A legközelebbi pápai konzisztorium sokat foglalkoztatja az utóbbi időben az egyházi köröket, mert az hírlett, hogy a pápa gyöngékedése miatt a konzisztoriumot el fogják halasztani. Legújabb római jelentések szerint a konzisztoriumot föltétlenül megtartják vagy május végén vagy júniusban, de Péter és Pál napjáig mindenesetre, mivel sok egyházi dolog van függőben, a mely megoldását várja. A konzisztorium első dolga lesz, hogy betölti az üreségébe jött tiz biborosi méltóságot. E tiz biboros között lesz öt olasz, egy francia, egy spanyol, egy belga és két más nemzetbeli. Május 11-én még a konzisztorium előtt felolvassák a Péter-templomban a pápának az 1900-ik jubiláris esztendőről szóló bulláját, a mely elé nem csak egyházi, de világi és politikai körökben is nagy érdeklődéssel tekintenek, mivel fontos kijelentéseket várnak a szent atyától.

— Főherczegek előléptetése a hadseregben. Ő felsége a király rendelkezésére *Ferenc Ferdinánd* főherceg lovassági tábornokká, *Lajos Viktor* főherceg altábornagy tábornagygyá *Lipót Ferdinánd* főherceg őrnagy a 45. gyalogezredhez alezredessé; *Péter Ferdinánd* főherceg a 93. gyalogezredhez I. osztályú századossá lépett elő.

— Királynéknak szobra. *Erzsébet* királyné szobrára eddig körülbelül 564.000 forint folyt be az állampénztárba. Ezenkívül még vagy 80.000 forint van bejelentve, a mely összeget nagyrészt befizették ugyan, de csak a gyűjtés befejezte után szolgáltatják be az állampénztárba. E szerint körülbelül 650.000 forintba rug a gyűjtés végső eredménye.

— Főúri esküvő. Ma délelőt 1 $\frac{1}{2}$ 11 órakor tartotta meg egyszerű és szik családi körben a helybeli székesegyházban esküvőjét, lengyeltői, felső és alsó pásztori báró *Pászthory* Wladimir cs. és kir. vadász hadnagy, lengyeltői felső és alsó pásztori báró *Pászthory* Árpád cs. és kir. kamarás, ny. m. kir. konvéd őrnagy és neje szül. hackenani Hacke Leopoldina fia, muszterdi és tericsei *Szalatkay* István földbirtokos, Veszprém vármegye több bizottság, vala-

mint több részvénytársaság és egyesület alapító tagja, és neje néhai Töltényi Janka kedves és művelt *Sárka* leányával. Nász-nagyok voltak a menyasszony részéről: *Martonfalvay* Pál földbirtokos, veszprém-megyei bizotts. tag, a völegény részéről pedig fivére, báró *Pászthory* Kazimir cs. és kir. huszár hadnagy. Jelen voltak még a völegény nővérei *Pászthory* Gizella és *Lujza* bárónők, valamint ennek fivére *Pászthory* Miklós báró, katonai növendék. Az esküvőt a Sas szállóban lakoma követte. A boldog pár az estéli vonatal a völegény állomás helyére utazott.

— Nyugdíjazás. Fejérmegye tiszti és jegyzői nyugdíj választmánya ülést tartott ma a vármegyeházán. Ez alkalommal a tiszti nyugdíj választmány *Mészáros* Lajos adonyi szolgabírói irnokot, a jegyzői nyugdíj választmány pedig *Kovács* János velencei jegyzőt nyugdíjazta.

— Májusi előléptetések. Ő császári apostoli kir. felsége 1899. évi május hó 1-étől a 17. számú honvédegyezményről *Szalay* Miklós II. oszt. századost I. osztályúvá, *Riesz* Béla és péterfalvi *Molnár* Elek főhadnagyokat II. oszt. századosokká, továbbá *Pascu* Emil, *Quaiser* Nándor, *Schmidt* Imre és *Darnay* Flórián hadnagyokat főhadnagyokká léptette elő.

— Egy jegyző lemondása. *Staudt* János nagylángi jegyző fenti minőségéről lemondott, helyettesítésre a székesfehérvári főszolgabíró *Hüde* József polgári s. jegyzőt küldte ki.

— Régi bün. Rejtelmes büntény földerítésén fáradozik most a székesfehérvári törvényszék vizsgálóbírája. Tíz év előtt elkövetett büntetről, valószínűleg rablógylkosságról van szó, a melynek tettese egész mostanig jó módban, köztisztelőben élt, de sőt még tisztséget is viselt, a melylyel polgártársai bizalma ruházta fel őt. A titokzatos eset hőse *Pereczes* István urhidai községi előljáró és halottkém. Az a súlyos vád merült föl ellene, hogy tiz esztendővel ezelőtt meggyilkolt és kirabolt egy házaló asszonyt. A büntetről csak egy élő léleknek, *Pereczes* István mostani komaasszonyának volt tudomása, aki akkor még leány volt s a jó ég tudja micsoda viszonyban állott a gyilkossal. Elég az hozzá, hogy mélyesen hallgatott a büntetről egész a legutóbbi időkig. Megtörtént azonban nemrégiben, hogy *Pereczes* esziful összeveszett a komaasszonyával, akiben ekkor fölébredt a bosszu vágy. Nyomban elment a csendőrökhöz s elmondta, hogy mit tud *Pereczes*ről. Most a legutóbbi vasárnapon történt ez, mialatt *Pereczes* benn járt a székesfehérvári vásáron. Este felé járt már az idő, a mikor *Pereczes* házáért, de már akkor várták a csendőrök. A bünös embernek sejtéme sem volt arról, hogy büne fölfedeztetett. Egész jó kedvel kezdett diszkurálni a csendőrökkel, mindjárt teát akart fizetni a feleségével, — mert hogy utközben átfázott — s meg is hívta a csendőröket, hogy tartsanak vele. Hanem aztán elfogta a rémület, a mikor a hatóság emberei rá tették a kezüket s letartóztatták. *Pereczes* most a székesfehérvári törvényszék börtönében van. Hogy az ügy mily stádiumba jutott már s hogy micsoda részletek jutottak napfényre a titokzatos büntett dolgában, az a vizsgálat érdekében még nem hozható nyilvánosságra.

— Kilátások a jövőre. Fölbátorító s mélyen elkeserítő eset híre érkezik a zalamegyei Vizi. Szent-György községből. *Jurák* Zvonimir a község plebánosa, a ki mint a néppárt egyik legtevényesebb tagja, élénk részt vett a csáktornyai választás küzdelmeiben, a minap szabadult a szegedi államfogházból, a hol két hónapot töltött. A plebánost hívei nagy tüntetéssel fogadták, a minek híret vette a csáktornyai főszolgabíró s csendőrökkel oszlatta el a népet. Ezenkívül többeket letartóztatott. Mikor pedig vasárnap a plebános első predikációját mondta, a csendőrök körülvették a templomot. *Jurák* azonban higgadt hangon beszélt fogságáról s így nem volt ok a csendőség beavatkozására. Szép kilátások arra az időre, mikor életbe lép már az a törvény, melynek egyik pontját a kanizsarpágráfus képezi.

— A megye új kórháza. A megyei kórházépítő-bizottság május 8-án, d. e. 10 órakor a megyeház II. emeleti kistermében ülést tart, melyre a bizottság tagjait és *Hübner* Jenő műépítést meghívja, hogy azon az építész által elkészített tervek megvitassa s esetleg azoknak felterjesztését a miniszterhez jóváhagyás végett javaslatba hozhassa.

— A pápa és Mazzoni. Most, hogy a szent atya teljesen felgyógyult, érdekes dolgot beszélt el *Mazzoni* tanár egy hírlapírónak. Még február elején történt, hogy *Lapponi*, az pápa orvosa megléte *Mazzoninál*, a híres sebésznel, a kihez régi barátság fűzi és így szölt hozzá:

— Barátom, az édes apámnak, aki már a kilenczven körül jár, egy cisztája van a baloldalán, a mi engem aggodalomba ejt. Mit gondolsz, kiürsük?

— Az attól függ, hogy fáj-e neki és van-e láza?

— Oh, de hogy, sőt járkal és rendszeren végli a teendőit.

— Akkor ne tégy semmit. Az ilyen öreg ember már ugy sem él sokáig, jobb ha békében hagyod.

Lapponi megnyugodott és más tárgyról kezdtek beszélgetni. Egy hét mulva *Lapponi* ismét beállított *Mazzoninhoz* és azt kérdezte tőle:

— Emlékszel-e még, mit beszéltem neked apámról?

— Hogyne? nagyon jól emlékszem, — felelt *Mazzoni*.

— Nos barátom, most igazán beteg lett. A csiszta gonyedcsbe ment át és nagy láza van.

— Akkor nem marad más hátra mint megoperálni.

— Komolyan mondd? Tekintetbe vetted az aggkorát is?

— Ez mindenesetre veszélyesebbé teszi az operációt, de ez még mindig kisebb veszély, mintha egyáltalán nem operálják.

Lapponi egy ideig tétovázott, aztán mervezen barátja szemébe nézett és így szölt:

— Es ekkor is megmaradnál véleményed mellett, ha nem az apámról, hanem a pápáról lenne szó?

— Természetesen.

Erre *Lapponi* is belenyugodott és elhatározta az operációt. *Mazzoni* ugyan érezte a nagy felelősség súlyát és az operáció alatt — a mi sohasem történt meg vele, — izgatott volt. Mikor a szent atya fulladozni kezdett és azt kiáltotta:

— Megfuladok, megfuladok... segítetek! — *Mazzoni* közel volt a kétségbeeséshez, de szerencsére sikerült a pápánál helyreállítani a rendszeres lélegzést és a pápa meg volt mentve.

— Seregélyes község új jegyzője. A község polgárságának rendkívüli érdeklődése mellett ma töltötték be választás útján *Seregélyesen* a jegyzői állást, amely *Hering* Károly nyugalomba vonulása folytán megüresedett. Két jelöltnek voltak komoly kilátásai és pedig *Huszár* Gyula abai és *Torma* Béla pákozdi segédjegyzőnek, aki legutóbb mint helyettes jegyző működött *Seregélyesen*. A választási küz-

delemből Torma Béla került ki győztesen, akit nagy szótöbbséggel választották meg a jegyzői állásra.

— **Majális.** A székesfejérvári kömives és kőfaragó ifjuság önképzőköre május 21-én, pünkösd vasárnapján zártkörű táncmulatságot rendezett a polgári lövölde kelyiségeiben. A jövődelem az önképzőkör pénztáráé lesz.

— **A pörül járt macska.** Lapunk zártakor az a kis szenzáció történt, hogy a Gebhart-féle háztetőn járt a cicca, csak hogy a cipőt elfelejtette lehozni, s aztán majd hogy le nem esett a meredek háztetőről, s ha az eresz fel nem tartja, hát bizony most szomorú dolgokat írhatnak róla; de a jó Isten megmentette. Más-kor azonban ajánljuk, hogy egy nádpálcával jól elpáholják, a magasban járni szerető macskát. Ez a macska Feldmann helybeli rőtös kereskedő fia, aki már több ízben produkálta, ezt az izgalmas jelenetet. Tehát fel papa a nádpálcával!

— **Örült a vonaton.** A B. dapest felől érkezett tegnap esti személyvonatról a székesfejérvári állomásfőnök leszállított egy aszszonyt, a kin a vonaton kitört az örülség. A szerencsétlen összetörte rohamában a vasuti kocsi minden ablakát. Beszállították a városi kórházba, a hol iparkodtak megtudni a kiletét, de a szegény egészen zavart feleleteket adott a hozzáintézett kérdésekre. Megmotozták aztán a holmiját, a mikor egy *Stahl* Katalin német-barnagi lakos nevére kiállított szegénységi bizonyítványt találtak s így valószínű, hogy a tébolyodott asszonyt *Stahl* Katalinnak hívják. Valami orrbaja miatt Pesten járt s most visszajövet tört ki rajta a téboly. Visszaszállították Budapestre, ahol megfigyelik.

— **Az iparos tanoncok gyónása.** A helybeli iparos iskola r. k. növendékei ma délután szent gyónást végeztek, s holnap fognak a szent áldozáshoz járulni a székesegyházban.

— **Daczára a folyton tartó áremelkedésnek a selyem áruknak, Schubert és Schlesinger cégénél valódi kínai pongis-selymek, melyek előbbi ára 1 frt 40 kr. volt, a legszebb színárnyalatokban és tönkre tehetetlen jó minőségben most — 65 kr-ért — kaphatók.**

— **Megmarta a veszett kutya.** Csáktornyai József szabadbattyáni lakos észrevette, hogy a kutyája megveszett. Hogy valakiben kárt ne tegyen a veszett állat, gazda meg akarta kötni miközben a kutya a mutató ujját megharapta. Az ebet agyonlőtték s aztán csakugyan konstalták rajta a veszettséget. Csáktornyai a Pasteur intézetben gyógykezelési majd magát.

— **Benzines kocsi Sz. Fehérvárott.** *Szigeti* Nándor két benzines uti kocsinak a fuvarozási engedélyt kérte a főkaptányságtól.

— **Zarándoklat négy kegyhelyre,** mint tavall: Lourdesbe, Jézus szíve kegyhelyére, Franciaországban, Paray le Monial, Einsiedeln Svájcban és Wiltenbe Tirolban. Indulás: 1899. évi július hó 6-án. Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én. Utazás tartalma: 18 nap. Utirány: Budapest, Bécs, Linz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lyon, Toulouse, Lourdes. Vissza: Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest. Arak: I. osztály 245 frt, II. osztály 185 frt, III. osztály 105 frt 9 napi teljes ellátással. Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a budapesti II. ker. plébániahivatalban, Dömötör plébánosnál, hol részletes program is kapható. 168. 14-8

— **Egy kényelmesen berendezett nyári-lak 3 szobával, parkirozva, a szőlőhegyen egész nyárra kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal.**

— **Egy kisebb vas takaréktűzhely még nem használt eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalba.**

I R O D A L O M.

A „Magyar Könyvtár” jubiláris füzete, a századik, most jelent meg. A Wodianer-czég e kitünően szerkesztett, életrevaló vállalat 1897. októberében indult meg azzal a programmal, hogy havonként két füzetet fog adni. Most pedig, alig másfél év leteltével, a programban megígért 36 füzett helyett már száz van együtt, fényes bizonyosságul annak, hogy a vállalat a magyar közönség legszélesebb rétegeiben gyökeret birt verni s így a tervbevetéssel sokkal gyorsabb tempóban haladhat. A kiadó-czég most könnyen kezelhető, igen áttekinthető jegyzéket is állított össze az eddig megjelent füzetekről. Végignézve a katalóguson, mindjobban megerősödünk abban a mindenképen kedvező nézetünkben, amelyet a vállalatról már több ízben hangoztattunk. Sőt nem ártalljuk kimondani, hogy a „Magyar Könyvtár” egy s más dologban (pl. iskolai kiadásában, illusztrált munkáiban) egyenesen túlszár a híres német „Universal-Bibliothek”-on, mely pedig milliónyi olvasókra számíthat. Visszatérve a jubiláris füzetre, megemlítjük, hogy azt a szerkesztőség Jókai Mór egy legújabb keletű elbeszéléssel és néhány bajos apróbb, szintén legújabbban írt és még kötetben meg nem jelent rajzával töltötte meg. Az elbeszélés címe: „Szép Angyalok”, a rajzoké: „Kis kőpek”. E füzettel együtt jelent meg második sorozata a „Francia-Elbeszélők Tára”-nak, mely Daudet, Claretie, Prévost, Coppée és mások elbeszéléseit nyújtja részben Ambrus Zoltán, részben Botlikné Tölgyessy Margit kitünő fordításában. Az „Olasz Elbeszélők Tára” is most folytatódik egy Tóth Bélától való füzettel, aki Capuanát és Castelnuovót fordította le a gyűjteménybe. Végre az új század is megindul már a „Magyar Könyvtár”-ból: az is a legmértékesebb módon, Arany János „Jóka öröge” és „Első Lopás” cz. remekeivel, melyekhez Komáromy Lajos írt jeles bevezetést. Mind e füzetek 15 kr.-jával megrendelhetők a kiadónál (Wodianer F. és Fiai, Budapest, Andrássy-ut 21.), a ki szívesen megküldi ingyen is a fűnt jelzett teljes jegyzéket.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A vértetű.

Az állandó gazdasági tudósítónk jelentése a virágzásnak induló gyümölcs termelés egyik ágát, az alma termelést ország-szerte veszélyezteteti egy rovartól, amelyet vértetűnek neveztek el. A törvényhatóságoknak ugyan szabályrendeleteik e rovar irtása tárgyában de azok nem érnek semmit. A földmivelési miniszter éppen ez okból hatályon kívül helyezte legutóbb e szabályrendeleteket s most a vértetű kötelező irtását illetőleg a következőket rendelte el:

Minden birtokos köteles birtoka egész területén, a mező-(hegy)-jör az őrzetére bízott egész területen az almákat és az almafacsemetéket folytonos figyelemmel kísérni és ha azok törzsének vagy ágainak kérgén kisebb-nagyobb, a vértetű jelenlétét feltűntető fehér, gyapjas foltokat észlel, erről az előjárásának azonnal jelentést tenni.

Törvényhatósági városok tanácsának, rendezett tanácsú városok polgármestereinek és a községi előjáróságoknak meghagyatik, hogy a birtokosokat, a mező-(hegy)-jöröket az I. §-ban körülírt köteleységük pontos teljesítésében szigorúan ellenőrizzék, a város, illetve község határában lévő almákat, városokban a kiküldött tisztviselivel nagy- és kis községekben az előjáróság egy tagjával és a községi faiskola szakértő kezelőjével, vagy ha a városban, illetőleg a községben faiskola-kezelő nem volna, más alkalmas egyén közbejöttével, a birtokosok mező- vagy hegy-örök jelentése folytán, eset-ről-esetre azonnal, a folyó évben pedig hivatalból — tehát jelentés nélkül is a város vagy község — legkésőbb márczius hó 31-ig megvizsgálják.

Ha a vizsgálat teljesítésével megbízottak, a vértetű jelenlétét megállapították, az illetékes helyi hatóság a birtokost vagy megbízottját azonnal felhívja, hogy annak irtását bűntetés sulya alatt, 3 napon belül kezdje meg és ezen irtást mindaddig folytassa, a meddig a vértetű a fákról teljesen elpusztul. Ha a vizsgálatnál megbízottak nem volnának képesek megítélni és eldönteni, hogy a vértetű jelen van, abban az esetben a megvizsgált almáknak gyanusnak talált részét (ágát, gallyát vagy gyökérdarabját) kötelesek az illetékes helyi hatóságnak beszolgáltatni, ez pedig köteles közvetlenül a magyar királyi állami Rovartani Állomásnak Budapestre beküldeni.

Az előjáróság, illetve a tanács vagy polgármester által kiküldött tisztviselő kötelessége megvizsgálni azt, hogy az elrendelt irtást a birtokos vagy helyettese lelkiismeretesen teljesítette-e? És ha arról győződnek meg, hogy valaki az elrendelt irtást a meghatározott időn belül elmulasztotta, vagy hiányosan fogantatott, azt a mulasztó költségére az illetékes helyi hatóság végeztesse, egyidejűleg a mezőrendőri kihágási eljárást is megindítja, esetleg nagy- és kisközségekben, a mennyiben a mulasztás mértéke a 40 koronát meghaladó pénzbüntetés kiszabását indokolná, az eljárás megindítása végett a mulasztót a járás főszolgabírájának bejelenti. Az utak mentén levő fák — ha azok nem magánosok tulajdonai, — a vértetűirtás az utántartó költségére fogantatandó. A vértetűirtás a folyó 1899. évben április hó végéig, a következő években azonban mindig márczius hó 31-éig végrehajtandó. Minthogy a vértetű nagymértékű elterjedésének a fertőzött faiskolákban rejlik legfőbb oka, a mennyiben az azokból eladott alma vagy körte-faoltvány és csemete vértetűvel fertőzve kerül forgalomba, a községi előjáróságok (városi tanács) figyelmébe ajánlja a miniszter, hogy a község (város) területén levő valamennyi, tehát a magán- és kereskedelmi faiskolákat is a ezekben netán szükséges irtómunkákat fokozott éberséggel ellenőrizzék.

Ha a vértetű jelenléte valamely város vagy község területén megállapítottat, erről a szokott hivatalos uton a miniszterhez azonnal jelentés teendő. Vármegyékben az alispán, törvényhatósági városokban a tanács tartozik folyó évi márczius 31-ig a miniszter jelentést tenni arról, hogy a jelen körrendeletet a törvényhatóság területén szokott módon a legkiterjedtebben kihirdette és ennek szigorú végrehajtását elrendelte. Köteles továbbá az alispán, illetőleg a tanács minden év október hó végéig a miniszterhez bejelenteni, hogy a törvényhatóság területén mely város vagy község területén van vértetű? Megtörtént-e az irtás s mily eredményt s hány esetben indított meg a mulasztók ellen a mezőrendőri kihágási eljárás? Elvárja a miniszter a törvényhatóságoktól, hogy a fenyegető veszély nagyságát felismerve, annak elhárítására a legodaadóbb buzgalommal közremunkáljanak s az ezen rendelet végrehajtásában esetleg résztvevő szakközökeket, valamint rendelet végrehajtását ellenőrző központi tisztviselőket eljárásukban minden irányban határozottan támogatják.

+ **A szegedi gazdasági kiállítás és a kis gazdák.** A földmivelésügyi módot kíván nyújtani a tanulmányi kirándulásokban résztvevő kisgazdáknak a szegedi mezőgazdasági orsz. kiállítás megtekintésére is. Azon falusi kis gazdáknak ugyanis, akik a szegedi kiállítás idejében a mezőhegyesi ménésbirtokot látogatják, — a tanulmányi kirándulások szervezésével megbízott gazdasági egyesületek által előterjesztendő ez irányú kérelmeikre meg fogja engedni, hogy a szegedi kiállítás megtekintését is felvegyék uti programjukba s felmerülő utiköltségeiket megfogja téríteni.

Felőlő szerkesztő: Báró Proff Kocsárd.

Uj sorsjáték! — Uj szerencse!

Sok ezres

jutott ismét a III. m. kir. szab. osztály-sorsjáték most bevégezett nyeresémny-huzásain a résztvevőknek osztályrészül. Ezáltal véletlenségből sokan jutottak jóléthez és vagyonhoz és ennél fogva megmagyarázható, hogy mindenki iparkodik a kezdődő uj

IV. magy. kir. szab.

osztálysorsjátékhoz

egy szerencse-sorsjegyet rendelni. Ismét 100.000 sorsjegy 50.000 nyeresemény és egy jutalom

13,163.000 korona

összegeben kerül kisorsolásra.

Minden második sorsjegy nyer.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

Korona 1,000.000

(Egy millió korona)

részl. 600.000, 400.000 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 80.000 70.000, 60.000 korona stb.

Alanti főáruda szétküld eredeti sorsjegyeket az I-ső osztályhoz a hivatalosan megállapított árban

1 egész eredeti sorsjegy	frt	6.—
1 fél " " "	"	3.—
1 negyed " " "	"	1.50
1 nyolczad " " "	"	—75 ³ / ₄

az összeg beküldése ellenében (legjobb postautalvánnyal) vagy utánvétellel.

Minden résztvevő azonnal a huzás után megkapja tőlünk a hivatalos nyereseményjegyzéket.

A nyeresemények tervszerüleg kiizetnek.

Siessen mindenki, ki „szerencsét próbálni” akar lehetőleg haladék nélkül, minden esetre

f. évi május 18. és 19. előtt

nálunk egy szerencse-sorsjegyet megrendelni, melynek megküldése általunk azonnal történik.

Szántó és Társa

Osztálysorsjáték főáruda
Budapest, Deák-utca 19.

Sürgönyozim:

SZÁNTÓ TÁRSA BUDAPEST.

Levágandó.

Megrendelő-levél

**SZÁNTÓ és TÁRSA cégnek
Budapest.**

Kérek részemre küldeni I-ső osztályu eredti sorsjegyet a IV. magyar osztálysorsjátékhoz melyért az összeg

frt.....kr. (ezennel megküldetik. utánvétellel felveendő.

Vezeték-és keresztnév:

Lakhely:

Utolsó posta:

Pontos czim

Arany érem.

Alapított az 1855-ik évben.

Agyagáru-kiállítás, Budapest, 1891. A magyar királyi kereskedelemügyi miniszter ELISMERŐ OKIRATA.

Arany érem.

HAVRANEK ANTAL

acd. szobrász- és kőfaragó bányatulajdonos.

Sz.-Fehérvár.

Üzlethelyiség és raktár: Felsőváros, Királykut-utca 1. szám.

Eltállal minden néven nevezendő épület-munkák, gránit-, márvány- mész- vagy homokkőből. Szobrok, mellszobrok, csoportozatok, épületek és egyéb szobrászati díszítményeket kő, cement- és gypsből.

→ **Több száz siremlék raktáron.** ←

Bazalt, syenit, gránit, márvány és homokkőből a legszebb és legújabb minták szerint készítve. Sirboltok, utifeszületek, emléktáblák, keresztelők, denczék, Ur-asztalok, szenteltvíztartók, asztallapok stb. jutányos árban. — Kovácsolt és öntöttvas sirkerítések. — Kitiptott lépcsők az eredeti kőnek megfelelőleg jótállás mellett javíttatnak ki.

184. 3-2

Árjegyzék, tervekkel és mintakövekkel készséggel szolgálók.

Tévedések kikerülése végett a keresztnevet pontos kiírása kéretik.

Nincs többé láb fájás

sem tyukszem, sem izzados láb, nincs többé bőrkeményedés, sem labdagamat, nincs többé fűves láb, sem lábégés.

Rövid ideig viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőit **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott asbest-talpbetéttel látja el.

Számátlan köszönő levelek közül csak kettőt említünk. **KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.**

Ő cs. és kir. Fensége Lipót Salvator Főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-Gyár.

Budapest.

Cs. és kir. Fensége Lipót Salvator főherczeg az asbesttel bélelt cipőivel nagyon megvan elégedve. Hosszabb gyalog kiránduláson használta és cipőket és érezte, hogy lábai most úgy fáradtak ki, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbetéttel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest betétű cipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szives tanácsát köszöni

Dánáson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő hiva **Veckerle Sándor.**

Az asbest talpbetétek kitünőségét legjobban bizonyítja az is, hogy a cs. kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek már eddig is

22500 pár szállítattott.

Nagybani elárúsítás: az Országos Központi főraktárban. Általános Asbestáru-Gyár betéti társaság. Budapest VI. Szív utca 18.

Páronkint való elárúsítás Székesfejevárv és Fejérmegye részére.

Langraf Gábor és Fia bőr- és cipész kellekek árubázában Székesfejevárvott, belváros Jókai-utca 8.

Férfiak és nők részére

Á r a k:

Leányok és fiúk részére

kettős vastagságu, párja 1.20
egyszerü vastagságu, párja —60
Asbest homok talp, párja —40

kettős vastagságu, párja —60 kr.
egyszerü vastagságu, párja —30 kr.
Asbest homok talp, párja —20 kr.

Hintő pár csomag 30 kr.

Viszontelárúsítóknak megfelelő engedmény.

Naponta postai szétküldés csak utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Csomagolás ingyen.

Gyógyszertár átvétel.

Ezennel tiszteletteljesen tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a helybeli „Magyar Koronához” címzett realjogú

Gyógyszertárt

Városház-tér gróf Zichy-féle házban

Ács Albert úrtól megvettem s főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség gyógyszer-tárámban, előzékeny bánásmód mellett, a gyógyszerek gyors és pontos kiszolgáltatásában részesüljön.

Mint hogy továbbá gyógyszer-táram minden tekintetben a jelenkor igényeinek megfelelően van felszerelve és mindazon gyógyszerek nálam is kaphatók, melyek hazánk fővárosában, vagy a monarchia bármely kiválóbb helyén rendeltetni szoktak — azon reménnyel kecsegtetem magamat, hogy a n. é. közönség nagybecsű támogatásában részesíteni fog.

Ez alkalommal van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint ezen gyógyszer-tár különlegességeit is u. m.: az Ács-féle Caspara Sagrada, — Vasmangan pepton labdacsokat — stb. átalvettem, s azokat továbbra is a forgalomnak fenntartom.

Kiváló tisztelettel

Székesfejérvár, 1899. ápril havában.

CZOLLNER VINCZE,

[a „Magyar Koronához” címzett gyógyszer-tár tulajdonosa.

185. 2—2.

ALAPÍTOTT 1871.

ALAPÍTOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)

KÖNYVKÖTÉSZETE

ÉS LEVÉLBORITEK-GYÁRA

— * SZÉKESFEJÉRVÁROTT. * —

Készít minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előjárók és árvaatyák számára. Szolgabírói hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasókörök részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertártulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:

IRÓPAPIROK, LEVÉLBORITEK és LEVÉLPPIROKBÓL.

nemkülönb

IRODAI SZEREKBŐL:

tinták, írónok, valódi azei- és réztollak tollnyelek, pécsetriaszkok s több effélékből jutányos árak mellett!

Meghívó-, belépti-, cím- és látogató-jegyek díszesen!

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszté

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet czeje.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt egyedül álló jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az életkönyvet, a legfontosabb és legnépszerűbb művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi köztudomány megújítása.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzok, irás-másolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az olvasónak, a mint ő maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumok, családai és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekéről egyelőre a legnagyobbnak számító tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű értékét az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítványa, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek
irodalmi intézet és könyvnyomda

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes felbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy kötet egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rondes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvéttel bérmentve,
b) lavi 1 frt 50 kros részleltetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy előírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

H

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
AZ ARANYÉREMMEEL KITÜNTETVE.

Főhercegi és hercegi uradalomak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bányai- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészkőben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól felfelé szállíthatnak és ami a festék szűrőszűrő-ségát illeti, azonos az olajfestékekkel. 172. 15-G

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldettk.

A MAGYAR KIRÁLYI**Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége**

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógépeit, gőzkuoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészzeit „Millenium“ kaszáló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

166. 10-8

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ifj. Löwinger Mór ur Székesfejérvár.

Kreizler S. és Fia

SZÉKESFEJÉRVÁR.

*** Alapítási év: 1842 ***

Legnagyobb választéklegdivatosb női ruhakelmékben
a legegyszerűbbtől
a legfinomabbig!Férfi gyapjukelmék 1 frittól kezdve, —
egy öltöny 3 frittól egész 10 frittig. Asztal-
neműek, vásznak, gyolcsok, csinvatok,

Chiffonok, kanavásznak és Zefírek

legjobb gyártmány!

167. 10-6

Mindennél dicsőreik a híres
MACHLEID-féle**kecskeméti**
arckenöcsöt,

mely rövid használat után minden szexuál, máfól tot, himlőhelyet, pórneseket és egyéb kellemetlen kiütéseket bizton elmulaszt. Az aro szep, fiatal, kellemes, ide szint nyer töle, a napbarnitástól megóvja. Kitérő hatása már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növény-szappannal oly meglepő és elismert, melyet a téren szépitő-szer még el nem ér és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmatlan utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasítással 60 kr. — Egy darab kecskeméti növényzsappan 32 kr.

60 kr. — Egy darab kecskeméti növényzsappan 32 kr.

Maianal-szesz.

Ez a szesz minden tüdőbetegséget, így közhvény, reuma, csontfájások, fájfájás, migrén, fogfájás, fül-tajás és hátfájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer. Ez az új szesz t. n. a hogy számos, sikertelenül használt szerek után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elkomorult beteg küszöni már ezen szerek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr. Kapható.

Farkas Ignác

„Mátyás király“ című gyógyszerárban Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszerárakban.

Főraktár Török József gyógyszerárta Budapest.

161. 15-11

Üzlethelyiség változtatás.

Van szereucsém a nagyérdemű helybeli és vidéki hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a Püspökséggel szemben a St. Ferenczrendűek épületében fennállott

divatárus

üzletemet Kossuth-utczába (ezelőtt Kaszárnya-utca) a Zichy-ház átellenében levő Szeiler-féle házba helyeztem át.

Midőn a körülményt a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozom, megemlítem, hogy üzletemet a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be s főtörekvésem leend ezután is — mint eddig — tisztelt vevőimet a legszolidabb árak mellett kiszolgálni.

Magamat a nagyérdemű helybeli és vidéki hölgyközönség becses pártfogására ajánlván s további támogatását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Székesfejérvárott, 1899. ápril 14-én.

Péntek Anna,

divatárusnő.

182. 3-3.

HIRDETÉSEKET

a „Fejérmegyei Napló“ részére jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal (Számmer Imre könyvnyomda.)

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“

megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.